

Okruhy k bakalářské státní závěrečné zkoušce

Předmět: Politické myšlení

1. Vymezení a charakteristika politické filosofie.

(Garant: Mgr. Jaroslav Daneš, Ph.D. , Mgr. Stanislav Myšička)

Počátky politické filosofie a proměny hlavních témat a metodologických východisek v odlišných etapách její historie. Soudobé pojetí politické filosofie: předmět, ústřední problémy, metody a základní pojmy.

- a. Ballesterm, Karl, Ottmann, Hennig. 1993. *Politická filosofie 20. století*. Praha: OIKOYMENH.
- b. Kis, János. 1997. *Současná politická filosofie*. Praha: OIKOYMENH

2. Politické myšlení starověkého Řecka.

(Garant: Mgr. Jaroslav Daneš, Ph.D. , Mgr. Stanislav Myšička)

Politické myšlení v Řecku doby archaické. Athénská demokracie a reflexe jejích základů a fungování - alternativy k demokracii. Definice a úkoly politické vědy dle Platóna a Aristotela. Proměna politické teorie v hellénismu.

- a. Graeser, Andreas. 2005. *Řecká filosofie klasického období*. Praha: OIKOYMENH, 71-102.
- b. Rowe, Christopher, Schofield, Malcolm. 2000. *Greek and Roman Political Thought*. Cambridge: Cambridge University Press, str. 26-41, 401-415 a 457-477
- c. Žegklitz, Jaromír. 1996. *Velké postavy politické filosofie*. Praha: Občanský institut, str. 7-17.
- d. Daneš, Jaroslav. 2007. Kapitoly z dějin politického myšlení starověkého Řecka Říma. Hradec Králové: Gaudeamus
- e. Frolíková, Alena. 1990. Politická kultura klasického Řecka. Praha, str. 25-41 a 79-84.

3. Politické myšlení starověkého Říma.

(Garant: Mgr. Jaroslav Daneš, Ph.D. , Mgr. Stanislav Myšička)

Politické myšlení za republiky a principátu. Římská recepce řeckého dědictví.

- a. Rowe, Christopher, Schofield, Malcolm. 2000. *Greek and Roman Political Thought*. Cambridge: Cambridge University Press, str. 483-513 a 532-545
- b. Daneš, Jaroslav. 2007. Kapitoly z dějin politického myšlení starověkého Řecka a Říma, Hradec Králové, str. 79-90

4. Politické myšlení raného křesťanství.

(Garant: Mgr. Jaroslav Daneš, Ph.D. , Mgr. Stanislav Myšička)

Křesťanství jako politické hnutí. Apologeti a římské císařství, proměna vztahu křesťanů k říši a říše ke křesťanům. Eusebios z Kaisereie a jeho politická metafyzika.

- a. Dvornik Francis. 1966. *Early Christian and Byzantine political philosophy: origins and background*. Washington: , str. 611-658
- b. Rowe, Christopher, Schofield, Malcolm. 2000. *Greek and Roman Political Thought*. Cambridge: Cambridge University Press, str. 635-650.

5. Politické myšlení středověkého křesťanstva.

(Garant: Mgr. Jaroslav Daneš, Ph.D. , Mgr. Stanislav Myšička)

Vývoj vztahu moci církevní a světské ve středověké latinské Evropě. Aristotelova Politika a její vliv na politické myšlení vrcholného středověku (Tomáš Akvinský a Marsiglio z Padovy).

- a. Burns Jonathan H. 1991. *The Cambridge History of Medieval Political Thought 350-1450*. Cambridge: Cambridge University Press.
- b. Dvornik Francis. 1966. *Early Christian and Byzantine political philosophy: origins and background*. Washington: b. n.
- c. Ullmann Walter. 1951. *The growth of papal government in the middle ages*. London: b. n.
- d. Žegklitz Jaromír. 1996. *Velké postavy politické filosofie*. Praha: Občanský institut, str.17-23

6. Středověké islámské politické myšlení

(Garant: Mgr. Jaroslav Daneš, Ph.D. , Mgr. Stanislav Myšička)

Recepte Platónova díla u Arabů a teorie chálífátu.

- a. Lerner, Ralf, Muhdi Muhsin. 1972. *Medieval Political Philosophy*. London: Cornell Universtiy Press, str.22-57,83-97,163-187
- b. Rosenthal Erwin. 1985. *Political thought in medieval islam*. Oxford: Greenwood Press

7. Politické myšlení renesance.

(Garant: Mgr. Jaroslav Daneš, Ph.D. , Mgr. Stanislav Myšička)

Renesanční utopické myšlení. Druhý život římského republikanismu.

- a. Burns, John H. 1991. *The Cambridge History of Political Thought 1450-1700*. Cambridge: Cambridge Univesrity Press
- b. Skinner, Quentin.1978. *The foundations of modern political thought I*. Cambridge: Cambridge University Press, str.3-22 a 69-264

8. Politické myšlení raného novověku.

(Garant: Mgr. Jaroslav Daneš, Ph.D. , Mgr. Stanislav Myšička)

Reformační hnutí a politické myšlení. Přirozeně právní koncepce (Grotius, Selden, Althusius, Pufendorf).

- a. Tuck, Richard. 1979. *Natural Rights Theories (Their origin and development)*. Cambridge: Cambridge University Press
- b. Skinner, Quentin. 1992. *The Foundations of Modern Political Thought II*. Cambridge: Cambridge Univesrity Press.
- c. Höpfl, Harro. 1991. *Luther and Calvin on secular authority*. Cambridge: Cambridge University Press

9. Politické myšlení osvícenství.

Teorie společenské smlouvy; politické myšlení v období osvícenství (Thomas Hobbes, John Locke, Jean-Jacques Rousseau, Immanuel Kant)

- a. Anzenbacher, A., 1994. *Úvod do etiky*. Praha: Portál. s. 42–77.
- b. Hobbes, T., 2009. *Leviathan aneb látka, forma a moc státu církevního a politického*. Praha: OIKOYMENH. s. 87–112; 117–129.
- c. Kant, I., 1993. „Odpověď na otázku: co je to osvícenství?“ *Filosofický časopis*. 3: 381–387.

- d. Locke, J., 1965. *Dvě pojednání o vládě*. Praha: Nakladatelství ČSAV. s. 140–163; 165–166; 172–173; 179–182; 185–188; 194–201.
- e. Locke, J., 2000. *Dopis o toleranci*. Brno: Atlantis. s. 43–93.
- f. Rousseau, J.J., 1989. „O společenské smlouvě neboli zásady státního práva.“ In *Rozpravy*. Praha: Svoboda. s. 217–252.

10. Politické myšlení 19. století

Utilitarismus; John Stuart Mill; Karl Marx

- a) Marx, K., 1967. „Předmluva ke spisu Úvod ke kritice politické ekonomie.“ In *Odcizení a emancipace člověka*. Praha: Mladá fronta. s. 185–188.
- b) Marx, K., Engels, F., 1950. „Manifest komunistické strany.“ In *Sebrané spisy ve dvou svazcích*. Praha: Svoboda. 25–47.
- c) Mill, J.S., 1890. *Poddanství žen*. Praha: Časopis českého studentstva. s. 1–81
- d) Mill, J. S., 2016. „O svobodě.“ In *Vybrané spisy o etice, společnosti a politice*. Praha: OIKOYMENH. s. 9–23.
- e) Shapiro, I., 2003. *Morální základy politiky*. Praha: Karolinum. s. 21–34; 49–59; 61–87.

11. Politické myšlení 20. století

Max Weber, Carl Schmitt, Hannah Arendt; kritická teorie; moderní společenskосmluvní teorie (John Rawls a Robert Nozick); spor mezi liberály a komunitaristy; pluralismus a diference

- a) Arendt, H., 2007. „Prostor veřejného a soukromého.“ In *Vita activa neboli o činném životě*. Praha: OIKOYMENH. s. 33–102.
- b) Horkheimer M., Adorno, T., 2002. *Dialectic of Enlightenment*. Stanford: Stanford University Press. s. 1–34.
- c) Nozick, R., 1974. *Anarchy, State, and Utopia*. Oxford: Blackwell. s. 149–182.
- d) Rawls, J., 2001. *Justice as Fairness: A Restatement*. Cambridge: Belknap Press. s. 135–140; 148–152; 158–168.
- e) Rawls, J., 2003. „Oblast politična a překrývající se konsenzus.“ *Reflexe*. 24: 41–67.
- f) Sandel, M., 1995. „Procedurální republika a nezakotvené jáství.“ *Filosofický časopis*. 43: 249–271.
- g) Schmitt, C., 2012. *Politická theologie*. Praha: OIKOYMENH. s. 9–30.
- h) Taylor, Ch., 2001. „Politika uznání.“ In *Multikulturalismus. Zkoumání politiky uznání*. Praha: Filosofie. s. 41–90.
- i) Weber, M., 2009. „Protestantská etika a duch kapitalismu.“ In *Metodologie, sociologie a politika*. Praha: OIKOYMENH. s. 185–245.
- j) Young, I. M., 1990. *Justice and the Politics of Difference*. Princeton: Princeton University Press. s. 3–38.